

Daleren forjaget — ja Ingen tør jeg vel ikke sige, thi der er jo Enkelte, hvis Opfattelse i den Retning jeg med Beundring ser er saa overordentlig let —, men de fleste ville dog vist være tilbøjelige til at sige, at alle Værdibegreber endnu for dem uafslædelig ere knyttede til den, og at det kun er gaaet saa let med Forandringen, fordi de med saa stor Lethed kunne multiplicere og dividere med 2; thi ligesaa vist, som man uafslædelig, hver Gang en Værdi opgjøres for En, maa kunne gaa fra Daler til Kroner, maa man ogsaa kunne forvandle Kroner til Daler. I denne Henseende vil der være et ganske umaadeligt Spring, naar vi gjøre en Sammenligning med den nu foreslaaede Reform, thi Intet er saa lidet sammenligneligt som Fod og Meter. Meteren er i det Hele et af de unaturligste Maal, der nogensinde ere fremkomne paa Jorden. Fra de ældste Tider har man ganske naturligt i alle Lande, hos alle Folk, strebt at knytte Maalet til anskuelige Gjenstande, som let kunde bindes til Forestillingen; man har taget det fra det menneskelige Legeme. Skridtet, Foden, Haanden, Tommen; dem har man med mere eller mindre Vilkaarlighed gjort til Maal for paa den Maade med Lethed at knytte Maalet til Forestillingen. Der er Intet, der paa lignende Maade knytter Meteren til Forestillingen, ja, hvad der er endnu mere kommiss, man kan slet ikke maale med en Meter. Det er jo bekendt for dem, der have været i fremmede Lande, at man ikke der maaler med Meteren som med en Alen, thi en Meter vilde være saa lang, at det er i høj Grad unaturligt at maale med en saadan Stok. Man pleier paa Dissen at slaa en Meter fast og maale paa den, men at staa og maale med Meteren i Haanden er Noget, man ikke engang er i Stand til. Hvad vi vel maa bevare i Grindringen ved denne Leilighed er, at, naar vi gjøre dette Skridt og gaa over til at gennemføre dette Meter-system med Hensyn til Maal og Vægt, saa er der aldeles ingen Tanke om, ikke Skygge af Sammenligning med, hvad vi gjorde ved Forandringen af Myntenheden. Der er ingen Nødvendighed, der paa nogen Maade kan paabyde os at gjøre den nu foreslaaede Forandring; vi gjøre den af vor egen frie Villie. Vi skulle altsaa blot se hen til, hvilke Fordele der mulig opnaas. Nu er der en Fordel, som jeg naturligvis med stor Beredvillighed skal indvømme opnaas derved, nemlig, at vi faae en Lidelings. Men denne Fordel vilde være uendelig mange Gange større, hvis det var saa vanskeligt at forvandle Størrelser til Lidelings-systemet. For dem, der skulle regne, og det er dog til Syvende og Sidst den mindre Del af Samfundet, er det virkelig ikke nogen stor Vanskelighed at forvandle et hvilket som helst opgivet Maal til et tildeeligt Maal, og saa regne de dermed saa fortræffeligt, som man kan ønske. Men, hvad der er Mere, Lidelingen kan, som det udtrykkelig er udtalt af

den Kommission, der har været nedsat, med allerstørste Lethed erholdes i vort System eller indholdes i Grunden allerede deri; thi Alle, der have nogen Interesse af at bruge Lidelings-systemet, have for længe siden indført det og bruge det overfor Alen og Fod ved at gjøre en Fod til 10 Decimalkommer og en Decimalkomme til 10 Decimallinier, og det er Intet til Ginder for uden den ringeste Vanskelighed at lade dette bestaa, hvis man finder det nødvendigt, uden at derfor Lovgivningen behøver at blande sig deri. Man kan ganske rolig, tror jeg, lade det blive som hidtil og lade dem, der have Nytte deraf, gjøre Forandringen. Men, hvad der ikke kan overses, er, at den store, overveiende Del af Folket ikke har den ringeste Gavn eller Fordel af Forandringen, men alene Ulemperne, Manglerne, Vanskelighederne og Besværighederne i fulbeste Maade. De Enkelte, der skulle skrive Beretninger til statistiske, internationale Kongresser, for dem vil det være overmaade bekendt at kunne undgaa denne Omfkrivning. De enkelte Handlende, der sidde i de store Omfærtningsforhold, Notabene ikke med England, som vi have hørt, men med Tydskland, kunne maasse ogsaa ønske denne Lettelse; men overfor disse Tusinder staa Millionerne, for hvem det bestaaende System er baaret i deres Kjøb og Blod, og som ikke ville kunne forandre det og Generationer igjennem ikke ville være i Stand til at forandre det. Gaa den Dag i Dag til Frankrig og se, om man har faaet det gamle Maal forjaget; spørg enhver Mand i Frankrig: hvor høj var Keiser Napoleon; og han vil svare: 5 Fod 2 Tommer, men ikke: 1678 Millimeter. Dermed forbinder Franskmændene aldeles ingen Forestilling; men 62 Tommer, det veed han, hvad er. Ligeledes i den daglige Erfaring viser det sig jo, at i Umisse f. Ex. giver man 2—3 Sous; men det falder Ingen her ind, at tale om quinze centimes. Jeg synes, at vil man i den Henseende gjøre det ret anskueligt, hvad Talen er om, skal man tage det Exempel — jeg kan ikke finde noget bedre — som Minoriteten i den nedsatte Kommission med Rette har fremhævet, og som jeg skal tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, da Ingen synes at have bemærket det. Lad os se, siges der, hvilke Fordele det giver en Landmand, om han i fremmede Tidsskrifter eller maasse i danske Tidsskrifter kan finde en Oplysning, som den, „at en Landmand paa 1 Hektare, altsaa paa en Kvadrathektometer eller 10,000 Kvadratmeter Land har avlet $3\frac{9}{10}$ Kubikmeter eller 3,900 Liter Svede efter en Udsæd af kun 240 Liter, fordi han ved Behandlingen af Brakjorden, efter at have gjødet den med saa og saa mange Kubikmeter Stalbgjødningspløiede og harvøede den til en Dybde af 25 Centimeter.“ Det vilde være overordentlig instruktivt og overordentlig lærerigt for vore mange Landbrugere, og hvilken Vanskelighed vilde de ikke have,